

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 10. marts 2008
Kontor: Det Internationale
Kontor
Sagsnr.: 2007-305-0584
Dok.: MNJ40502

GRUNDNOTAT

vedrørende udkast til rådets afgørelse om styrkelse af Eurojust og om ændring af afgørelse 2002/187/RIA af 28. februar 2002 om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet, som ændret ved Rådets afgørelse 2003/659/RIA

Resumé

Forslaget lægger op til en række ændringer i den gældende rådsafgørelse om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet. Forslaget vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslaget vurderes ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, men vurderes at have statsfinansielle konsekvenser. Forslaget er fremlagt af det slovenske formandskab med støtte fra Frankrig, Tjekkiet, Sverige, Spanien, Belgien, Italien, Luxembourg, Holland, Slovakiet, Estland, Øst-rig og Portugal. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side finder man på nuværende tidspunkt – hvor den igangsatte høring ikke er afsluttet – ikke at burde tage endelig stilling til de spørgsmål, som forslaget rejser. Det er imidlertid den danske opfattelse, at den nuværende ramme for Eurojust er velfungerende, og at den gældende ordning ikke i praksis har givet anledning til væsentlige problemer. Fra dansk side er man derfor umiddelbart skeptisk over for enkelte elementer i forslaget.

1. Baggrund

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. februar 2002 om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet (2002/187/RIA).

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Formålet med Eurojust er at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser, der berører to eller flere medlemsstater.

Eurojust er et stående netværk af erfarne anklagere mv., der kan bistå de nationale myndigheder med at sikre et effektivt samarbejde og en tæt koordination på tværs af landegrænserne vedrørende efterforskning og retsforfølgning af alvorlig kriminalitet. Eurojust skal fremme og forbedre koordineringen mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder i forhold til gensidig retshjælp og udlevering samt yde støtte til medlemsstaternes kompetente myndigheder med henblik på at gøre deres efterforskning og retsforfølgning mere effektiv.

Hver medlemsstat udpeger et nationalt medlem af Eurojust, som enten er anklager, dommer eller polititjenestemand afhængig af, hvilke myndigheder der efter national ret er ansvarlig for efterforskning og retsforfølgning i de enkelte medlemsstater. De nationale medlemmer udgør samlet Eurojusts kollegium.

Den gældende rammeafgørelse om Eurojust er bygget således op, at der sondres mellem tilfælde, hvor Eurojust handler ved hjælp af sine nationale medlemmer, og tilfælde, hvor Eurojust handler som kollegium.

2. Indhold

2.1. Indledning

Forslaget er fremlagt under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 31, stk. 1, litra a, og artikel 34, stk. 2, litra c. Det følger af artikel 31, stk. 1, litra a, at fælles handling vedrørende retligt samarbejde i kriminalsager bl.a. omfatter fremme og fremskyndelse af samarbejdet vedrørende retspleje og fuldbyrdelse af afgørelser mellem kompetente ministerier og retlige eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne. Ifølge artikel 34, stk. 2, litra c, kan Rådet med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen vedtage afgørelser i ethvert andet øjemed i overensstemmelse med målsætningerne i dette traktatafsnit, uden at de dog indebærer nogen indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Udkastet indeholder forslag til ændringer af visse bestemmelser i den gældende rådsafgørelse vedrørende Eurojust, og der foreslås tillige indsat en række nye bestemmelser i rådsafgørelsen. Det fremgår af forslaget, at formålet er at sikre, at Eurojust bliver mere operationel, og at de nationale medlemmers status tilnærmes indbyrdes.

De foreslåede ændringer angår dels de nationale medlemmers forhold (pkt. 2.2 nedenfor), dels beføjelser, der tilkommer Eurojusts kollegium (pkt. 2.3 nedenfor). Herudover indeholder forslaget en række andre elementer, hvoraf de væsentligste omtales (pkt. 2.4 nedenfor).

2.2. Foreslåede ændringer vedrørende de nationale medlemmer af Eurojust

Det foreslås, at hvert nationalt medlem bistås af en stedfortræder, der skal have sit faste arbejdssted på Eurojusts hjemsted, og af en anden person som såkaldt assisterende medlem (artikel 2, stk. 2).

Det foreslås endvidere, at varigheden af de nationale medlemmers embedsperiode fastsættes til mindst 4 år (med mulighed for forlængelse), og at det nationale medlem ikke kan afsættes før embedsperiodens udløb uden forudgående underretning af Rådet ledsaget af en begrundelse (artikel 9, stk. 1). Hvis et nationalt medlem er formand eller næstformand for Eurojust, skal vedkommendes embedsperiode være lang nok til, at den pågældende kan udføre sine opgaver indtil dens udløb.

Det foreslås herudover, at der etableres en ”krisekoordineringscelle”, der består af en repræsentant for hver medlemsstat, og som skal kunne kontaktes og være i stand til at fungere døgnet rundt alle ugens dage (artikel 5 a). Når det i hastesager er nødvendigt at fuldbyrde en anmodning om retligt samarbejde mellem flere medlemsstater, skal den kompetente nationale myndighed kunne fremsende den til krisekoordineringscellen gennem sin medlemslands repræsentant i cellen. Den pågældende medlemsstats repræsentant i krisekoordineringscellen skal herefter kunne sende anmodningen til de kompetente myndigheder i de relevante medlemsstater med henblik på fuldbyrdelse. Hvis der ikke er angivet nogen kompetent national myndighed, eller det ikke er muligt at angive en sådan i tide, foreslås det, at medlemmet af krisekoordineringscellen selv får kompetence til at fuldbyrde anmodningen.

Det foreslås endvidere visse ændringer i de opgaver, som Eurojust udfører ved hjælp af de nationale medlemmer. Efter forslaget skal Eurojust have mulighed for at træffe særlige efterforskningsmæssige foranstaltninger og træffe enhver anden foranstaltning, der er begrundet i hensynet til efterforskningen eller retsforfølgningen (artikel 6, stk.1, litra a, nr. vi) og vii)). Det foreslås også, at når Eurojust handler ved hjælp af de nationale medlemmer, kan Eurojust – hvis en anmodning om gensidig retshjælp kun helt eller delvis eller i utilstrækkelig omfang er blevet fuldbyrdet – anmode den kompetente retslige myndighed om at foretage supplerende efterforskning for at få anmodningen fuldbyrdet helt (artikel 6, stk. 1, litra g).

For at kunne realisere Eurojusts mål foreslås det desuden, at et nationalt medlem skal have fuld adgang til oplysninger i en række nationale registre. Det drejer sig om strafferegistre, registre over anholdte, efterforskningsregistre, dna-registre og andre registre i vedkommendes medlemsstat med oplysninger, der er nødvendige, for at den pågældende kan udføre sine opgaver (artikel 9, stk. 4). Det foreslås, at den nævnte adgang mindst svarer til, hvad der i den pågældende medlemsstats ret er fastsat for en offentlig anklager, dommer eller polititjenestemand med tilsvarende beføjelser (artikel 9, stk. 4a).

Hvert medlemsstat skal fortsat definere arten og omfanget af de retslige beføjelser, den pålægger sit nationale medlem med hensyn til retligt samarbejde (artikel 9a). I modsætning til den gældende ordning lægges der imidlertid op til, at de nationale medlemmer skal have visse minimumsbeføjelser.

Det indebærer, at det udtrykkeligt fastsættes i rammeafgårelsen, at de nationale medlemmer skal have visse beføjelser i forbindelse med anmodninger om retligt samarbejde vedrørende retsakter vedtaget i henhold til bestemmelserne om politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager (sølje 3), herunder instrumenter, der gennemfører princippet om gensidig anerkendelse. De nationale medlemmer skal således kunne modtage, sende, forberede fuldbyrdelse af, levere supplerende oplysninger i forbindelse med og overvåge fuldbyrdelse af f.eks. anmodninger om retshjælp. De nævnte beføjelser skal dog altid i første omgang udøves af en kompetent national myndighed.

De nationale medlemmer skal endvidere have beføjelse til at forberede oprettelsen af og deltage i fælles efterforskningshold samt til at udføre

alle opgaver, der varetages af kompetente nationale myndigheder i forbindelse med analysedatabaser i Europol.

Det foreslås desuden, at de nationale medlemmer i deres egenskab af nationale retslige myndigheder efter aftale med en kompetent national myndighed eller på dennes anmodning fra sag til sag skal kunne udstede og udføre anmodninger om retligt samarbejde vedrørende retsakter, som er vedtaget i henhold til bestemmelserne om det politimæssige og strafferetlige samarbejde (søjle 3) (artikel 9 a, stk. 2). På tilsvarende måde skal de nationale medlemmer – efter aftale eller ordre fra en kompetent national myndighed – kunne give ordre til ransagnings- eller beslaglæggelsesforanstaltninger og give tilladelse til og koordinere kontrollerede leverancer. Det foreslås også, at nationale medlemmer i hastesager, og hvis der ikke er angivet nogen kompetent national myndighed, eller det ikke er muligt at angive en sådan i tide, skal kunne give tilladelse til at koordinere kontrollerede leverancer (artikel 9a, stk. 3).

Der foreslås endelig, at medlemsstaterne skal sikre, at Eurojusts nationale medlemmer underrettes om en række forskellige forhold, der kan være relevant for udførelsen af Eurojusts opgaver (artikel 13).

2.3. Foreslåede ændringer vedrørende Eurojusts kollegium

Det foreslås, at beføjelserne for Eurojusts kollegium – der som nævnt består af alle de nationale medlemmer af Eurojust – ændres på en række punkter.

Det foreslås, at hvis to eller flere nationale medlemmer af Eurojust ikke er enige om, hvordan en konflikt om, hvem der – efter de nærmere bestemmelser herom i rådsafgørelsen – har kompetence med hensyn til at indlede efterforskning eller strafforfølgning, kan løses, skal kollegiet kunne afgive en skriftlig ikke-bindende udtalelse om, hvordan problemet bør løses (artikel 7, stk. 2).

Det foreslås også, at de anmodende kompetente myndigheder skal kunne indberette ethvert afslag på eller vanskelighed med at fuldbyrde en anmodning om retligt samarbejde til Eurojust samt anmode kollegiet om at afgive en skriftlig ikke-bindende udtalelse om, hvordan problemet bør løses (artikel 7, stk. 3).

Herudover foreslås det, at kollegiet på anmodning fra de berørte kompetente nationale myndigheder og i samarbejde med disse skal kunne beslutte, at de udgifter, der er forbundet med et fælles efterforskningshold, skal betragtes som aktionsudgifter, der skal dækkes af Unionen (artikel 7, stk. 4).

Det foreslås også, at medlemsstaterne skal sikre, at Eurojusts kollegium effektivt er i stand til at åbne en Europol-analysedatabase, og at kollegiet kan deltage i dets funktion (artikel 26, stk. 1a). En Europol-analysedatabase er en database, der indeholder oplysninger af forskellig karakter, som kan være relevante for den politimæssige efterforskning i medlemsstaterne.

Det foreslås endvidere, at Eurojust skal kunne koordinere fuldbyrdelsen af anmodninger om retligt samarbejde fra et tredjeland, såfremt disse anmodninger indgår i samme efterforskning og kræver fuldbyrdelse i mindst to medlemsstater (artikel 27a).

2.4. Øvrige elementer i forslaget

Der foreslås, at hvert medlemsland skal etablere et nationalt Eurojust-koordineringssystem, der indebærer, at hver medlemsstat udpeger en eller flere nationale Eurojust-korrespondenter (artikel 12).

Det nationale Eurojust-koordineringssystem skal sikre koordineringen af det arbejde, som udføres af de nationale Eurojust-korrespondenter, den nationale korrespondent på terrorismeområdet, den nationale korrespondent for det europæiske retlige netværk og indtil tre andre kontaktpunkter i forbindelse med det europæiske retlige netværk samt nationale medlemmer eller kontaktpunkter i netværket vedrørende fælles efterforskningshold og de netværk, der er etableret ved en række forskellige rådsafgørelser. Det nationale Eurojust-koordineringssystem forbindes med Eurojusts sagsforvaltningssystem og bistår Eurojust med at afgøre, om en sag skal behandles af Eurojust eller det europæiske retlige netværk.

Eurojust og det europæiske retlige netværk skal efter forslaget opretholde det, der betegnes som privilegerede forbindelser med hinanden, og det foreslås, at det europæiske retlige netværks kontaktpunkter skal underrette Eurojust om en række nærmere opregnede forhold, der kan have tilknytning til Eurojusts virksomhed (artikel 26, stk. 2).

3. Gældende ret

Den gældende rådsafgørelse om Eurojust har ikke nødvendiggjort ændringer i dansk lovgivning.

Særligt for så vidt angår udveksling af oplysninger i straffesager mellem danske og udenlandske myndigheder bemærkes, at danske myndigheder inden for rammerne af reglerne om tavshedspligt kan være berettiget til at videregive oplysninger til udenlandske myndigheder. Ved den konkrete vurdering af videregivelsens berettigelse indgår blandt andet, om videregivelsen sker som led i et gensidigt samarbejdsforhold og dermed i denne forstand også til varetagelse af danske interesser. Der skal endvidere i det enkelte tilfælde foretages en vurdering af, hvorledes de pågældende oplysninger kan forventes at blive anvendt.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes i dets nuværende form ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser.

De kompetencer, som det nationale medlem af Eurojust efter forslaget skal have, er fortsat af koordinerende karakter i forhold til håndteringen af retsanmodninger fra andre medlemslande. Det vil således fortsat være politiet og anklagemyndigheden i Danmark, der behandler retsanmodninger fra andre medlemsstater og tager stilling til, om disse efter de danske regler kan imødekommes.

Med hensyn til videregivelse af oplysninger fra danske myndigheder til Eurojust vil dette fortsat skulle ske i overensstemmelse med national ret.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser bemærkes, at Eurojust er fællesskabsfinansieret. De nationale repræsentanter, og det skal efter forslaget også gælde for stedfortrædere og assistenter, aflønnes dog af de enkelte medlemslande. Dette element i forslaget vil derfor have statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget lægger endvidere som nævnt op til, at myndighederne i medlemsstaterne skal underrette Eurojust om sager, der kan have betydning for Eurojusts virksomhed. Afhængig af den nærmere udformning af en

sådan underretningspligt, vil dette element i forslaget kunne være resourcekrævende for danske myndigheder (politi og anklagemyndighed).

Herudover vurderes forslaget ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, præsidenterne for samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af offentlige anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikede advokater, Dansk Retspolitisk Forening, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder og Retssikkerhedsfonden.

Justitsministeriet har fastsat høringsfristen til den 4. april 2008.

6. Nærhedsprincippet

Forslagsstillerne har ikke redegjort nærmere for forholdet til nærhedsprincippet.

Regeringens vurdering er imidlertid, at forslaget ikke er i strid med nærhedsprincippet, da formålet med forslaget er at styrke samarbejdet i forhold til bekæmpelse af grænseoverskridende grov kriminalitet.

7. Andre landes kendte holdninger

Forslaget er fremlagt af det slovenske formandskab med støtte fra Frankrig, Tjekkiet, Sverige, Spanien, Belgien, Italien, Luxembourg, Holland, Slovakiet, Estland, Østrig og Portugal.

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side finder man på nuværende tidspunkt – hvor den igangsatte høring ikke er afsluttet – ikke at burde tage endelig stilling til de spørgsmål, som forslaget rejser.

Det er imidlertid den danske opfattelse, at den nuværende ramme for Eurojust er velfungerende, og at den gældende ordning ikke i praksis har givet anledning til væsentlige problemer. Fra dansk side mener man derfor ikke umiddelbart, at der er noget særligt behov for de ændringer, som forslaget lægger op til, og Danmark er endvidere skeptisk over for enkelte elementer i forslaget.

9. Orientering af andre af Folketingets udvalg

Grundnotatet om forslaget til Rådets afgørelse om styrkelse af Eurojust sendes – ud over til Folketingets Europaudvalg – også til Folketingets Retsudvalg.